

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU

ARHIVSKI SABIRNI CENTAR KORČULA - LASTOVO

SUMARNI INVENTAR

**OPĆINA OREBIĆ
1918./1941.**

Broj fonda: HR-DADU-SCKL-123

Izradio: Karlo Kopač, arhivist pripravnik

Žrnovo, studeni 2017.

SADRŽAJ

1. Identifikacija	3
2. Kontekst	4
3. Sadržaj i ustroj gradiva	7
4. Uvjeti dostupnosti i korištenja	9
5. Dopunski izvori	10
6. Područje kontrole opisa	11
Inventarni popis	12
Popis tehničkih jedinica	39
Kazalo imena	41
Kazalo geografskih pojmova	42

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Identifikacijska oznaka HR-DADU-SCKL-123

1.2. Naslov Općina Orebić (Općina Pelješka, Opština Pelješka)

1.3. Vrijeme nastanka gradiva 1918./1941.

1.4. Razina opisa Fond

1.5. Količina i nosač jedinice opisa 33 kutije, 3,3 d/m
Papir

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja Općina Orebić

2.2. Upravna povijest

2.2.1. Vrijeme i mjesto djelovanja Stvaratelj je djelovao od kraja I. svjetskog rata i prestanka postojanja Austro-Ugarske Monarhije sve do početka Drugog svjetskog rata na području Kraljevine Jugoslavije i njenog raspada.

Za vrijeme talijanske okupacije grada i otoka Korčule, prekida se dotadašnja veza ove općine s kotarskim sjedištem u Korčuli te je općina Orebić sve do 1921. pripojena kotaru Metković.

S pripojenjem Korčule Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, Općina Pelješka ponovno ulazi u sastav kotara Korčula. Od 1929. nastupa nova promjena, te čitav Pelješac ulazi u sastav kotara Dubrovnik. Do 1929. općina Orebić i čitavi Pelješac su u sklopu dubrovačke oblasti, do 1939. dio su Zetske banovine (sjedište u Cetinju), a do početka II. svjetskog rata nalaze se u sklopu Banovine Hrvatske.

Općina je bila nadležna nad prostorom koji je obuhvaćao mjesto Orebić, sela Viganj, Kučište, Lovište, Nakovanj (Nakovana), Podgorje i Stankovići.

2.2.2. Sjedište Orebić

2.2.3. Pravni položaj Pravno tijelo - jedinica lokalne samouprave

2.2.4. Nadležnost, funkcije i područje djelatnosti Sve do diktature 1929. općine djeluju prema austrijskom zakonskom članku o uređenju općina iz 1870. Do zakonskih promjena dolazi 1929. Tada općine postaju samoupravni organi vlasti koji vrše poslove opće uprave u prenesenom djelokrugu po uputstvima i pod nadzorom kotarskog načelnika (*Zakon o izmjeni zakona o opštinama i oblasnim samoupravama*, Službene novine Kraljevine SHS br. 9/1929). Godine 1933. donesen je posebni zakon o općinama (Službene novine Kraljevine Jugoslavije, br.

85/1933) koji općine određuje kao samoupravna tijela i najniža tijela uprave. S tim činom je zaključeno tranzicijsko razdoblje upravnog ustrojstva države. U djelokrugu poslova općine su svi poslovi koji se tiču interesa općinske zajednice, a odnose se na gospodarski, kulturni i socijalni napredak. U prvom redu to je: upravljanje općinskom imovinom, komunalni red (građenje i održavanje puteva, popločavanje ulica i osvjetljenje), pomaganje siromašnih, zdravstvena skrb (održavanje ljekarske službe, službe babice, suzbijanje zaraznih bolesti, snabdjevanje životnim namirnicama...), unapređenje narodnog gospodarstva (osnivanje i potpomaganje zadruga, poboljšanje stočarstva, ratarstva, voćarstva...) te širenje i unapređivanje narodne prosvjete (podizanje škola, osnivanje čitaonica i društava, održavanje tečajeva..). U nadležnosti općine su izuzetno mogli biti i poslovi mjesne policije. Općina je vršila i kaznenu vlast po mjesnim uredbama i naredbama. Za odluke o zaduženju i prodaju nekretnina bilo je potrebno odobrenje Ministarstva financija.

Nadzor nad poslovima općine provodio je kotarski načelnik. Protiv odluke nadzorne vlasti Općinski odbor se mogao žaliti banu, koji je mogao poništiti žalbu ili je poslati na rješenje Upravnom sudu. Protiv odluke načelnika općine iz njegove nadležnosti u poslovima opće uprave žalba se mogla uložiti kotarskom (sreskom) načelniku.

2.2.5. Organizacijski ustroj

Organizacija općine se naslijedila od austrijskog upravnog sustava. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo, dok načelnik stoji na čelu izvršne vlasti. Ovaj sustav traje do *Zakona o opštinama* iz 1933. Zakon je definirao sljedeće organe općine: Općinski odbor, predsjednik općine i općinska uprava.

Općinski odbor (prije zvan Općinsko vijeće) je prema Zakonu bio sačinjen od 30 odbornika/članova izabranih na općinskim izborima na tri godine. U slučaju općine Orebić nije moguće utvrditi točan broj odbornika. Na sjednice se pozivalo od 17 do 19 odbornika. Općinski odbor je donosio odluke na sjednicama koje je sazivao i

vodio predsjednik općine (načelnik), te su sjednice uglavnom bile javne.

Predsjednik općine/načelnik je bio odbornik izabran kao nositelj najjače izborne kandidacijske liste. Predstavljao je općinu u svim odnosima i poslovima te predsjedavao općinskom upravom. Njegova dužnost bila je izvršavanje odluka Općinskog odbora, ustroj i nadzor posla cjelokupne administracije, čuvanje općinskog pečata i potpisivanje svih akata u ime Općine.

Općinsku upravu Orebića su kao izvršni organ Općinskog odbora činili predsjednik/načelnik i 2 do 4 člana, naredna s pobjedničke izborne liste. Radilo se o počasnim službama. U nadležnost općinske uprave spadali su poslovi neposrednog upravljanja općinskom imovinom, sastavljanja i predlaganja proračuna i završnog računa, vršenja nadzor nad općinskim ustanovama, pripremanja odluka Općinskog odbora i izricanja kazni u svim slučajevima u kojima je općina nadležna.

Pomoćni organi lokalne vlasti su stalni i povremeni odbori. Jedan od takvih bio je Prehrambeni odbor koji je odigrao važnu ulogu u nestašici uzrokovanoj ratnim uvjetima na tržištu.

Službenici općine se prema Statutu o službenicima iz 1937. dijele na one u upravnoj i stručnoj grani. U upravnoj grani to su općinski tajnik-bilježnik (koji je i blagajnik, vojni referent te nadležan svim ostalim službenicima), arhivar (koji je i kancelist-pisar), pisar, policijski stražar i poslužitelj-pobirač. U stručnoj grani to su: općinski ljekar, dvije primalje, lugar i putar.

2.2.6. Odnosi i veze

Viša (nadležna i nadzorna) instanca vlasti bilo je Kotarsko/sresko poglavarstvo u Metkoviću od 1918. do 1921., potom Kotarsko poglavarstvo u Korčuli do 1929. Poslije čitav Pelješac ulazi u sastav kotara Dubrovnik te općini Orebić nadležno postaje Kotarsko poglavarstvo u Dubrovniku.

2.3. Povijest arhivskog fonda

Pismohrana ovog stvaratelja stradala je dijelom u akcijama Narodnooslobodilačkog pokreta koji je namjerno palio spise stvaratelja u Orebiću. Dio koji je sačuvan korišten je u nestašici papira za pisarnicu NOO-a. Ono što je sačuvano, izmiješano je sa spisima drugih stvaratelja iz Orebića u potkrovlju općinske zgrade. Godine 1946. ta je arhivska masa u neredu ukrcana na brod i upućena u ustanovu za skupljanje otpadaka u Dubrovnik. Nasreću, na intervenciju Cvite Fiskovića Konzervatorski zavod je hitno obustavio njegovo uništenje i uputio brod u Gruž te predao spise Historijskom arhivu u Dubrovniku. Prema rekonstruiranoj knjizi akvizicija spisi orebičkih stvaratelja su pristigli 1953. Ti su izmiješani spisi kartonirani. U Pregledu arhivskih fondova i zbirki RH 2006. fond je iskazan sa 109 kutija i 3 d/m. Svo gradivo orebičkih stvaratelja prebačeno je 2012. u novootvoreni Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo. Sljedeće 2013. započelo se s otvaranjem kutija u kojima se zateklo potpuno izmiješano gradivo raznih orebičkih stvaratelja. Ono je izdvojeno u zasebne cjeline/fondove, a ovom fondu su pripojeni pripadajući spisi iz također izmiješanog fonda Općine Orebić iz austrougarskog razdoblja.

2.4. Način preuzimanja Predaja Konzervatorskog zavoda Dubrovnik 1946., 1953.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

Međuratni fond općine Orebić nije sačuvan u potpunosti. U fondu se po svom obimu ističu serije Financije, Opći spisi i Vojna referada. Ipak, fond u cjelini donekle reprezentativno svjedoči o opsegu i raznim aspektima djelovanja tadašnje općine koji se donekle razlikuje od djelovanja današnje općine. Također nam nudi dobar povijesni uvid u prilike koje su vladale u to doba, te pogled u detalje povijesne svakodnevnice u Orebiću između dva svjetska rata.

Unutar serije Opći spisi imamo podseriju Uvjerenja i potvrde, koja bi mogla biti zanimljiva istraživačima obiteljske povijesti. U spektru raznih uvjerenja i potvrda koja je tadašnja općina izdavala, mogu se naći razni podatci pojedinaca, pa tako i informacije o emigriranoj rodbini (najčešće u Sjedinjenim Američkim Državama). Isto tako, pregršt podataka nude obiteljska stanja župa Orebić i Viganj u sklopu podserije Vojni popisi i spiskovi. Istraživačima bi možda najzanimljivija serija mogla biti Turizam, gdje se uočavaju poslijeratni počeci i daljnji naponi jedne općine u toj grani gospodarstva, a sadržano je mnoštvo prijava i odjava gostiju koji su boravili tada u Orebiću. Zanimljiva je podserija Stočne isprave u seriji Gospodarstvo gdje se detaljno može istražiti tadašnja trgovina stokom.

3.2. Odabiranje i izlučivanje

Nije bilo izlučivanja.

3.3. Dopune

Ne očekuju se daljnje dopune.

3.4. Plan sređivanja

Zatečeno stanje spisa je bilo potpuna izmiješanost sa drugim spisima peljeških stvaratelja. Najprije sam izdvojio spise Općine Orebić iz Austro-Ugarskog razdoblja, Općine Orebić za vrijeme NDH, spise Narodnooslobodilačkog odbora općine i Mjesnog narodnog odbora Orebić, spise Financijske kontrole Orebić, II. čete 321. pješadijskog puka u Orebiću, Društva za unapređenje turizma Orebić, Mjesne državne zaštite djece i mladeži Orebić, Mjesnog odbora Jadranske straže, Sokolskog društva Orebić i Hrvatske sloge Orebić.

Pokušao sam dijelom rekonstruirati prvobitno stanje pismohrane općine Orebić. Općina Orebić je kao stvaratelj slagala spise po općem tekućem broju, ponekad dodavala oznaku povjerljivosti, a spisima vojne referade dodavala i oznaku „voj“. Ostale spise sam poredao tematski prema tadašnjim funkcijama općine. Dio spisa je stvaratelj sam izdvajao iz cjeline spisa s općim tekućim brojem, kao što je u slučaju vođenja poslova aprovizacije.

Serije:

1. Rad središnjih tijela
2. Seoska samouprava
3. Opći spisi
4. Komunalni red i infrastruktura
5. Građevinarstvo
6. Javni red
7. Gospodarstvo
8. Poljarska i lugarska služba
9. Školstvo
10. Kultura
11. Zdravstvo i socijala
12. Turizam
13. Financije
14. Vojna referada
15. Razno

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

- 4.1. Pravni položaj**   Fond ima status javnog arhivskog gradiva.
- 4.2. Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja**   Gradivo je dostupno sukladno čl. 18 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN, br. 105/1997.).
Objavljivanje i umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Dubrovniku.
- 4.3. Jezik i pismo**   Hrvatski, srpski / latinica, ćirilica
- 4.4. Tvarne značajke**   Nosač zapisa je papir. Nemali dio spisa je izgužvan i pokidan.
- 4.5. Obavijesna pomagala**   Sumarni inventar (studeni 2017.)

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Mjesto čuvanja izvornika Državni arhiv u Dubrovniku, Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo

5.2. Postojanje preslika Ne postoje.

5.3. Dopunski izvori Državni arhiv u Splitu

- HR-DAST-14. Ispostava banske vlasti Banovine Hrvatske

Državni arhiv u Dubrovniku

- HR-DADU-110. Kotarsko poglavarstvo Dubrovnik

Arhivski sabirni centar Korčula Lastovo

- HR-DADU.SCKL-536. Kotarsko poglavarstvo Korčula
- HR-DADU-SCKL-161. Kotarski sud u Orebiću
- HR-DADU-SCKL-569. II. četa 321. pješadijskog puka Orebić
- HR-DADU-SCKL-648. Društvo za unapređenje turizma Orebić
- HR-DADU-SCKL-477. Kotarski odbor Crvenog križa Korčula
- HR-DADU-SCKL-709. Mjesna državna zaštita djece i mladeži Orebić
- HR-DADU-SCKL-659. Hrvatska sloga Orebić
- HR-DADU-SCKL-710. Sokolsko društvo Orebić
- HR-DADU-SCKL-711. Mjesni ogranak Jadranske straže Orebić
- HR-DADU-SCKL-375. Milenko Franasović
- HR-DADU-SCKL-712. Nikša Tunjica

5.4. Bibliografija

- Vinko Foretić. Kroz prošlost poluotoka Pelješca. Zbornik *Franjevačka crkva i samostan u Orebićima*, Omiš 1970., str. 251-327.
- Franko Mirošević. *Počelo je 1918...* Zagreb 1991.
- Mato Kapović. *Radnički pokret u Dubrovniku 1874.-1941.* Historijski arhiv Dubrovnik.
- Matko Župa. Osvrt na razvitak i perspektive turizma poluotoka Pelješca. *Pelješki zbornik* 1976., str. 463-497.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1. Napomena arhivista   Opis izradio arhivist pripravnik Karlo Kopač,
mentor: arhivist Tonko Barčot (DADU-SCKL)

6.2. Nadnevak izrade   Studeni 2017.
opisa

INVENTARNI POPIS

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/1
<i>1.2. Naslov</i>	Rad središnjih tijela
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1920./1940.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	0,8 kutije, 0,08 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Ova serija, iako fragmentarno sačuvana, detaljno secira način rada i donošenja odluka općine Orebić u međuratnom razdoblju.</p> <p>Kroz seriju pratimo rad predstavničkog tijela: Općinskog vijeća u Orebiću, koje 1934. mijenja ime (prema zakonu) u Općinski odbor, ali se i dalje povremeno koristi stari naziv. Kroz dvadesete se kratko koristi i naziv Širi općinski odbor. Također pratimo rad izvršnog tijela općine: Općinska uprava Orebić, koja se kroz dvadesete godine spominjala i kao Uži općinski odbor. te rad nekih pomoćnih odbora.</p> <p>U zapisnicima Općinskog vijeća možemo iščitati tko je vršio pojedinu općinsku dužnost, zatim u pozivima na sjednice se nalazi dnevni red, a u zapisnicima čitamo što se na sjednicama vijeća događalo. Uglavnom se vijećalo o proračunu općine, izboru seoskih glavara, lugara i poljara, rješavalo se razne molbe pripadnika općine za raznim potvrdama, vijećalo se o novim porezima, imenovanjima raznih odbora, izgradnji puteva itd. Među odlukama Općinskog vijeća nailazimo na razne pravilnike uglavnom o izvršavanju oporezivanja te jedan status o službenicima unutar općine Orebić. Također imamo i jedan imenik vijećnika iz 1926.</p> <p>U podseriji Općinske uprave sačuvan je manji dio zapisnika sjednica na kojima su odbornici raspravljali o proračunu općine, o taksama na javne priredbe i zabave, o taksama na uvoz alkoholnih pića u općinu, o cijenama najмова te su birali članove školskog odbora u Vignju, izabirali članove Javne Dobrotvornosti u Orebiću i Vignju, općinskog turističkog odbora, odobrili ugovor za elektrifikaciju mjesta pomoću Električne centrale Orebić (1936. i 1939.). Sačuvana je jedna odluka općinskog odbora u Orebiću u kojoj se utvrđuju takse na korištenje vodovoda. Jedan jedini zapisnik pod imenom Užeg općinskog odbora iz 1924.</p>

svjedoči da su predsjednik odbora (kapetan Bogić) i 6 članova uglavili predračun za 1925. u kojem možemo vidjeti visinu raznih poreza. Iz spisa možemo iščitati da su dužnost općinskog načelnika/predsjednika općine, a uz to i dužnost predsjednika odbora, obnašali: Mato Župa (Sgiuppa), kapetan Ivo Bielić, kapetan Ivo Štuk, Marko I. Jerko, Šime Kosović. Zapisničar svih tih sjednica i odluka je uglavnom bio Nikša Tunjica, a u jednom spisu njegov zamjenik Stjepo Franasović, te Milenko Danes.

U podseriji Razno možemo naći zapisnik o biranju procjenitelja i njihovih zamjenika pri likvidaciji agrarnih odnosa, gdje su bili prisutni predstavnik sreskog načelstva u Korčuli Josip A. Zec, načelnik općine Mato Župa, te seoski glavari Stankovića, Kučišta, Vignja i Nakovna i velik broj težaka iz raznih sela općine (glavari i težaci navedeni poimenično) i dokument koji govori o pozivu na svečanom uručanju diplome počasnom građaninu Orebića Petru Diniću.

3.2. Plan sređivanja

Spisi su izdvojeni u podserijama po upravnom tijelu te su poredani po tekućem broju.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
1.1.	Općinsko vijeće / Općinski odbor	1920./1940.	Kutija br. 1
1.1.1.	Zapisnici sjednica	1920./1940.	
1.1.2.	Odluke	1929./1938.	
1.1.3.	Imenik vijećnika i zamjenika	1926.	
1.2.	Općinska uprava	1922./1940.	Kutija br. 1
1.2.1.	Zapisnici sjednica	1922./1940.	
1.3.	Pomoćni odbori	1929.	Kutija br. 1
1.4.	Razno	1925./1930.	Kutija br. 1

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 123/2**

1.2. *Naslov* **Seoska samouprava**

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1918.-1941.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 0,2 kutije, 0,02 d/m

3.1. *Sadržaj* Sačuvani su malobrojni dokumenti koji govore o radu seoskih samouprava, odnosno seoskih zborova, seoskih glavarstava ili seoskih upravnih odbora.

Nešto detaljnije se može sagledati rad samouprava sela Viganj i Kučište. Seoska samouprava daje rješenja, provodi napatke općine, sastaje se i raspravlja. Sačuvan je imenik članova seoske samouprave u Vignju iz 1919., dok za selo Kučište imamo sačuvan zapisnik njihove sjednice iz 1932. Sačuvane su i njihove prepiske s općinskim upraviteljstvom u Orebiću. Dokumente je potpisivao seoski/mjesni glavar. Na ponekim dokumentima se može naći pečat sa imenom općine Orebić i imena pojedinog sela.

Od ostalih seoskih glavarstava iz Lovišta i Nakovane ostala je sačuvana njihova prepiska sa Orebićem u malom broju dokumenata. Uglavnom se radi o dopisima i pismima poljoprivredne i stočarske tematike.

Od seoske uprave Podgorje ostao je sačuvan samo imenik članova seoske skupštine iz 1927. godine.

3.2. *Plan sređivanja* Spisi su podijeljeni po mjestima tj. selima nastanka. Unutar te podjele su sređeni kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
2.1.	Seoska samouprava Viganj	1918./1941.	Kutija br.1
2.1.1.	Imenik članova skupštine u Vignju	1919.	
2.1.2.	Rješenja	1925.	
2.1.3.	Pozivi	1929.	

2.1.4.	Prepiska	1918./1941.	
2.2.	Seoska samouprava Kučište	1932./1939.	kut. br.1.
2.2.1.	Zapisnik sjednica	1932.	
2.2.2.	Prepiska	1933./1939.	
2.3.	Seoska samouprava Lovište	1930.	kut. br.1.
2.4.	Seoska samouprava Nakovana	1923./1929.	kut. br.1.
2.5.	Seoska samouprava Podgorje	1927.	kut. br.1.

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/3
<i>1.2. Naslov</i>	Opći spisi
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1918./1941.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serija
<i>1.5. Količina zapisa</i>	11, 5 kutija, 1,15 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Serija sadrži u fragmentima spise s tekućim brojevima, povjerljive spise, dozvole i posvjedočenja, te razne koncepte općinskog upravitelja. Povjerljivi spisi su uglavnom korespondencija između općinskog vojnog referenta i Mostarskog vojnog okruga, a u većini slučajeva se radi o vojnoj tematici kao što je regrutacija.</p> <p>U podseriji upisnici općih spisa i pomoćne uredske knjige imamo fragmentarno sačuvane „zapisnike općinskog upraviteljstva“ iz 1922. i 1923. godine, <i>uručbene</i> zapisnike iz 1927., 1928., 1930., 1934., 1935, 1936. i 1939. godine te dijelove poštanskih knjiga iz 1930., 1931., 1934. i 1941., te predajnu knjigu paketa i preporučenih pošiljki iz 1936. godine. Većina tih spisa je oštećena.</p> <p>Spisi koji imaju oznaku s tekućim brojem čine najveći dio ove serije. Samo par spisa je sačuvano iz 1918. godine, a broj očuvanih spisa se sa godinama povećava. Neki od njih su djelomično oštećeni. U početku su to dopisi iz kojih se vidi komunikacija općine s Kotarskim poglavarstvom u Metkoviću, Zemaljskom odboru kraljevine Dalmacije/Zemaljskoj vladi u Splitu, Kraljevskoj srpskoj komandi u Dubrovniku i raznim ministarstvima. Od 1921. pratimo korespondenciju s Kotarskim poglavarstvom u Korčuli. Serija se sastoji od mnogobrojnih i raznolikih dopisa, oglasa, rješenja, molbi, naređenja, brzojava itd.</p> <p>Podserija Uvjerenja i potvrde sastavljena je od uvjerenja o imovinskom stanju (spisi imaju socijalnu komponentu jer se uglavnom radi o potvrdama o siromaštvu tj. slabim imovinskim prilikama, najčešće se traže u svrhu izbjegavanja plaćanja poreza ili sudskih troškova), uvjerenja za iseljenike (ova uvjerenja sadrže i zanimljive informacije o rodbini u inozemstvu tražitelja ovih potvrda, uglavnom u gradovima SAD-a), obavijest o izdanim dozvolama (moreplovnice tj. političke dozvole za</p>

moreplovce), zahtjevi za uvjerenja (zahtjevi pojedinaca za dodatkom na mirovinu), svjedodžbe pripadnosti (slično kao današnje domovnice), uvjerenja o glasu i ponašanju (slično današnjim uvjerenjima o nekažnjavanju), uvjerenja o vlasništvu stoke, svjedodžbe identičnosti (slično današnjoj osobnoj iskaznici), izjave o neprotivljenju (dokument koji se izdavao u svrhu produljenja nekog drugog dokumenta, u ovom slučaju matrikula tj. pomorskih knjižica, a sadrži i opise izgleda pojedinaca), legitimacije, uvjerenja o stalnom boravištu, kućnoj zajednici, o izvršenju vojne obaveze (najčešće sadrže podatke o služenju pojedinaca u Austro-Ugarskoj vojsci) te razna druga uvjerenja.

U podseriji Izjave građana sadržane su njihove zapisane izjave u općinskom uredu kojim su uglavnom vršili prijave o nastaloj šteti. U jednom dokumentu prijavljuju uznemiravanje od žandara, pronalazak pomorskog dobra, nošenje osobnog oružja ili u jednom slučaju prelazak s katoličke na pravoslavnu vjeroispovijest.

U podseriji o izborima možemo pratiti kako su bili provedeni izbori u sedam navrata u općini Orebić. Sadržani su dokumenti opće prepiske, propisi i oglasi, te imamo dokumente koji općenito govore o biračkim propisima, tehničkim aspektima biračkog procesa u općini. Zanimljiv je dopis sreskom poglavarstvu u Korčuli iz 1924. gdje se može naći broj birača u pojedinom mjestu općine Orebić. Oglas iz 1927. detaljno opisuje proces samog biranja na biračkom mjestu. U podseriji je fragmentarno sačuvano i par izbornih plakata i prospekta, iz kojih možemo doznati pojedine informacije tko je na kojoj listi bio. Najveći obim sačuvanih dokumenata čine popisi birača. Tako možemo pratiti tko je bio dodan, a tko izbrisan u popisima i čime se bavio. Dokumenti o biračkim odborima govore o izbornim materijalima i ljudima koji su bili u tim odborima. Podserija sadrži i par sačuvanih prijedloga za kandidacijsku listu, par kandidacijskih listi i sačuvane glasačke listiće. Sačuva je i prijedlog mjesnog odbora Hrvatske Seljačke stranke u Orebiću upućen općinskoj upravi iz 1939., koji predlaže izgnanstvo jednog doseljenika, „nepoćudnog stranca“ Pava Berčića drvodjelca iz Metkovića, koji je vrijeđao njihovu stranku i njezine birače.

Podserija o stanovništvu sadrži fragmentarno sačuvane dokumente o popisu stanovništva u općini Orebić (tkz. Popisnice) i par oštećenih dokumenata o iseljeništvu. Par spisa svjedoči o

nepostojanju seljenja i doseljavanja u općinu Orebić kroz 1936./1937. godinu.

Razni spisi su dokumenti bez tekućeg broja koji su greškom ili nemarom ostali bez tekućeg broja. Imaju pečat i datum, ali nemaju tekući broj. Vrstom, sadržajem i formom se ne razlikuju od onih s tekućim brojem. Podserija sadrži određen broj brzojava.

3.2. Plan sređivanja

Povjerljivi spisi nisu imali poseban tekući niz, već bi se uz postojeći opći tekući broj dodavala oznaka „pov“ ili u manjem broju spisa „str. pov.“. Jako rijetko spisi imaju oznaku „pov“ pa tekući broj te iza oznaku „voj“. Spisi su poredani po tekućem broju, dok su spisi bez broja poredani kronološki. Upisnici općih spisa i pomoćne uredske knjige su kronološki poredane. Podserije o izborima i stanovništvu su tematski sređene, a potom kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
3.1.	Povjerljivi spisi	1924./1941.	kut. br. 2
3.1.1.	Povjerljivi spisi	1924./1940.	
3.1.2.	Strogo povjerljivi spisi	1940./1941.	
3.2.	Upisnici općih spisa i pomoćne uredske knjige	1922./1941.	kut. br. 3
3.3.	Opći spisi po tekućem broju	1918./1941.	kut. br. 4. - 11.
3.4.	Uvjerenja i potvrde	1919./1940.	kut. br. 12
3.4.1.	Uvjerenja o imovinskom stanju	1919./1940.	
3.4.2.	Uvjerenja za iseljenike	1921./1922.	
3.4.3.	Obavijesti o izdanim dozvolama	1934./1939.	
3.4.4.	Zahtjevi za uvjerenja	1938./1940.	
3.4.5.	Svjedodžbe pripadnosti	1922./1940.	
3.4.6.	Uvjerenja o glasu i ponašanju	1921./1940.	
3.4.7.	Uvjerenja o vlasništvu stoke	1920./1936.	
3.4.8.	Svjedodžbe identičnosti	1939./1940.	

3.4.9.	Izjave o neprotivljenju	1919./1922.	
3.4.10.	Legitimacije	1925./1927.	
3.4.11.	Uvjerenja o stalnom boravištu	1919./1940.	
3.4.12.	Uvjerenja o kućnoj zajednici	1922./1940.	
3.4.13.	Uvjerenja o izvršenju vojne obaveze	1920./1938.	
3.4.14.	Razna uvjerenja	1919./1940.	
3.5.	Izjave građana	1922./1940.	kut. br. 12
3.6.	Izbori	1920./1940.	kut. br. 13
3.6.1.	Opća prepiska – propisi i oglasi	1920./1940.	
3.6.2.	Izborni plakati i prospekti	1923./1931.	
3.6.3.	Popisi birača	1920./1940.	
3.6.4.	Naknadno uvrštenje ili brisanje u popis birača	?	
3.6.5.	Birački odbori	1923./1940.	
3.6.6.	Kandidacijske liste	1926./1933.	
3.6.7.	Glasački listići	?	
3.6.8.	Izgnanstvo	1939.	
3.7.	Stanovništvo	1932./1939.	kut. br. 13
3.8.	Razni spisi i brzojavi	1919./1941.	kut. br. 13

1.1. *Signatura*

HR-DADU-SCKL 123/4

1.2. *Naslov*

Komunalni red i infrastruktura

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva*

1922./1940.

1.4. *Razina opisa*

Serijski

1.5. *Količina zapisa*

0,3 kutije, 0,03 d/m

3.1. *Sadržaj*

U seriji su dokumenti koji govore o očuvanju, popravcima i brizi koju je općina Orebić posvećivala cestama i putevima. Također, serija sadrži razne popise u razdoblju od 1926. do 1940. godine u kojima su imena mještana iz općine koji su bili obavezni odraditi radove na različitim putevima i cestama kao vid osobnog kuluka.

U podseriji Lučki red nalazi se jedan popis vlasnika lađa. Manji broj dokumenata govori o opskrbi vode u općini, par dokumenata o mjerenju i troškovniku priključka vodovoda na izvor „Studenac“.

Sačuvana su dva dokumenta o elektrifikaciji mjesta: jedno pismo između upraviteljstva općine i gospodina Marcela Kolina o eventualnom priključenju Kučišta na električnu mrežu Orebića, te djelomični prijepis pogodbe između Općine Pelješke (predstavnik načelnik Marko I. Jerko) i Viktora Maričića iz Krka o osnivanju poduzeća za proizvodnju električne energije.

3.2. *Plan sređivanja*

Spisi su sređeni tematski, a potom po kronološkom redu.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
4.1.	Ceste i putevi	1922./1940.	Kutija br. 14
4.2.	Lučki red	?	Kutija br. 14
4.3.	Vodoprivreda	1928./1934.	Kutija br. 14
4.4.	Elektrifikacija	1934./1935.	Kutija br. 14

1.1. Signatura **HR-DADU-SCKL 123/5**

1.2. Naslov **Građevinarstvo**

1.3. Vrijeme nastanka gradiva 1926./1940.

1.4. Razina opisa Serija

1.5. Količina zapisa 0.1 kutije, 0,01 d/m

3.1. Sadržaj Serija sadrži par građevinskih dozvola. U tom razdoblju općina je izdavala građevinske dozvole, što danas nije slučaj. Također je izdavala i uporabne dozvole. Sačuvana je jedna iz 1938. godine za hotelsku i restoransku radnju. Tu je i jedan topografski opis novogradnje iz 1940. godine. Par dokumenata je sačuvano u obliku molbi za građevinskim dozvolama i dva tlocrta. Jedan dokument govori o namjeri općine da sagradi javni zahod.

3.2. Plan sređivanja Spisi su sređeni po temama, a zatim po kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
5.1.	Građevinske dozvole	1931./1940.	Kutija br. 14
5.2.	Uporabna dozvola	1938.	Kutija br. 14
5.3.	Topografski opis	1940.	Kutija br. 14
5.4.	Molbe, pozivi, prilozi	1927./1929.	Kutija br. 14
5.5.	Općinski javni zahod	1926.	Kutija br. 14

1.1. *Signatura*

HR-DADU-SCKL 123/6

1.2. *Naslov*

Javni red

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva*

1921./1939.

1.4. *Razina opisa*

Serijski

1.5. *Količina zapisa*

0,2 kutije, 0,02 d/m

3.1. *Sadržaj*

Sadržani su dokumenti u kojima se može pratiti kako su se općine upozoravale na opasnost od skitnica i bludnica, od onih koji bi od općina tražili predujmove te tako radili financijsku štetu, a potom bi se zaklanjali u općinske bolnice te tako opterećivali blagajnu matične općine. Možemo pratiti liniju od strane velikog župana koji bi slao upozoravajuće dopise kotarskom poglavarstvu, a ovi bi prosljedili svima općinama u kotaru. U dokumentima se može naći na opise pojedinaca koji su se odali skitnji te pratiti njihove sudbine. Ti dokumenti daju uvid u tadašnju svakodnevicu. Također u seriji imamo mali broj dokumenata vezanih uz rad Žandarmerijske stanice u Orebiću.

Podserija Prekršaji nam donosi par dokumenata o kaznenim prekršajima. Spominje se par krijumčara koji su bili kažnjeni ovrhom imovine. Najzanimljiviji je dokument koji donosi vijest da se građani bune protiv dva pekara Mate Kosovića i Marka Vranjkovića koji slabo peku kruh.

3.2. *Plan sređivanja*

Poredani su spisi po općem tekućem broju. Podserija o žandarmerijskoj stanici je sređena kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
6.1.	Proglasi o skitnicama	1921./1933.	kut. br. 14
6.2.	Žandarmerijska stanica u Orebiću	1921./1935.	kut. br. 14
6.3.	Prekršaji	1924./1936.	kut. br. 14

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/7
<i>1.2. Naslov</i>	Gospodarstvo
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1919./1940.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	1,4 kutije, 0,14 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Serijski se sastoji od više podserijskih.</p> <p>U podserijskoj Poljoprivreda imamo fragmentarno sačuvane agrarne spise koji govore o likvidaciji agrarnih odnosa. Isto tako i fragmentarno sačuvane prikaze statistike obrađene zemlje u periodu između 1923.-1940., iz kojih možemo pratiti koje su poljoprivredne kulture bile zasađene u općini Orebić te koliko je površine bilo obrađeno. Sačuvano je i par tabelarnih izvještaja o uvozu i izvozu prehrambene robe u periodu 1923.-1925., kao i izvještaj o prodaji vina na području općine. Sačuvan je i jedan izvještaj o šteti nastaloj poslije grada u vinogradu.</p> <p>U podserijskoj Zanatstvo i obrt se nalazi par izvješća o radnoj snazi u općini Orebić gdje možemo naći informacije o broju radnika i njihovoj plaći. Manji broj spisa govori o poslovima u šumarstvu, o sječi drva za ogrjev, nekim lugarskim poslovima i zaštiti šuma od požara.</p> <p>Kroz par dokumenata možemo pratiti kako se općina borila sa zaraznim bolestima stoke, a pogotovo pasa tj. bjesnoće.</p> <p>U podserijskoj Cjenici može se uočiti kretanje cijena osnovnih prehrambenih namirnica u periodu od dvadeset godina.</p> <p>Posebnu podserijsku čini par statističkih dokumenata koji općenito informiraju o financijskom, ekonomskom i trgovačkom stanju općine.</p> <p>Najveći obim spisa u seriji o gospodarstvu je vezan za stočarstvo. Ta podserijska pruža dobar uvid u tadašnji način trgovine, što se može dobro pratiti iz stočnih isprava tj. stočnih pasoša. Tu vidimo tko je kupovao stoku, koju vrstu, gdje ju je kupio i kamo je išao s njom.</p>
<i>3.2. Plan sređivanja</i>	Spisi su poredani po općem tekućem broju, dio je sređen po kronološkom redu. Agrarni spisi su poredani kronološkim nizom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
7.1.	Poljoprivreda	1923./1940.	kut. br. 14
7.1.1.	Agrarni spisi	1931./1941.	
7.2.	Zanatstvo i obrt	1937./1938.	kut. br. 14
7.3.	Šumarstvo	1927./1939.	kut. br. 14
7.4.	Veterinarstvo	1922./1940.	kut. br. 14
7.5.	Cjenici	1920./1940.	kut. br. 14
7.6.	Opća gospodarska statistika	1922./1927.	kut. br. 14
7.7.	Stočarstvo	1920./1940.	kut. br. 15
7.7.1.	Izvještaji o klanju stoke	1920./1940.	
7.7.2.	Zapisnik o prenosu prava vlasništva na <i>marvu</i>	?	
7.7.3.	Stočne isprave	1923./1940.	

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 123/8**

1.2. *Naslov* **Poljarska i lugarska služba**

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1919./1939.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 0,5 kutije, 0,05 d/m

3.1. *Sadržaj* Spisi sadrži dokumentaciju o radu općinske poljarske službe. Fragmentarno su sačuvani spisi o imenovanju poljara u općinskom odlomku Stankovići. Najveći dio serije čine spisi o prijavama poljske štete. Dalje možemo pratiti koliko su novčano bili kažnjavani prijestupnici.

U podseriji o lugarskoj službi sadržani su spisi o šumskim prekršajima. Obimom je dosta manja.

3.2. *Plan sređivanja* Poredani su spisi po općem tekućem broju. Upisnici prekršaja kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
8.1.	Poljarska služba	1920./1939.	kut. br. 16
8.1.1.	Imenovanje poljara	1921./1931.	
8.1.2.	Upisnik poljskih prekršaja	1924./1925.	
8.1.3.	Prijave	1920./1939.	
8.1.4.	Tužbe i osude	1920./1933.	
8.1.5.	Pozivi	1922./1939.	
8.1.6.	Razno	1922./1929.	
8.2.	Lugarska služba	1919./1938.	kut. br. 16
8.2.1.	Šumski prekršaji	1922./1938.	
8.2.2.	Mjesečni popis prijestupa	1919./1923.	

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 123/9**

1.2. *Naslov* **Školstvo**

1.3. *Vrijeme nastanka* 1920.-1940.
gradiva

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 0,015 kutije, 0,0015 d/m

3.1. *Sadržaj* U seriji je sadržano nekoliko dokumenata vezanih uz osnovne škole u mjestima u općini Orebić. Ti fragmentarni i malobrojni spisi su vezani uglavnom za školske budžete i rad mjesnih školskih odbora, te uz dokumente o najmu pojedinih zgrada za školske potrebe.

Podserija o nižim srednjim školama sadrži par dokumenata o uvjetima upisa u Građansku školu u Orebiću i o njezinim rashodima.

Serija sadrži i jedan ugovor između postolara Jerka Žuvele Bakulića i njegova šegrt Marka Šeparovića Bude iz Blata.

U podseriji o studentima možemo naći jednu molbu za dozvolu studiranja u inozemstvu. Serija sadrži i dva spisa o financiranju škola.

3.2. *Plan sređivanja* Spisi su poredani tematski, a potom kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
9.1.	Osnovne škole	1920./1939.	kut. br. 16
9.1.1.	Škola u Orebiću	1920./1938.	
9.1.2.	Škola u Kučištu	1922./1936.	
9.1.3.	Škola u Vignju	1929./1939.	
9.1.4.	Škola u Lovištu	1923./1935.	
9.2.	Niže srednje škole	1920./1940.	Kut. br. 16
9.2.1.	Građanska škola u Orebiću	1920./1940.	
9.2.2.	Domaćinska škola u Vignju	1934.	
9.3.	Naučnici	1928.	kut. br. 16
9.4.	Studenti	1929.	kut. br. 16
9.5.	Financiranje škola	1927./1936.	kut. br. 16

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 123/10**

1.2. *Naslov* **Kultura**

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1921./1935.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 0,05 kutije, 0,005 d/m

3.1. *Sadržaj* Serija sadrži malobrojne dokumente vezane uz kulturu u Orebiću. Iz djelomično oštećenih statističkih spisa možemo iščitati podatke o raznim društvima unutar općine. Najveći broj dokumenata je o društvu „Hrvatska sloga“. Oni se uglavnom bave najmom i uređenjem prostorija, koje društvo traži od općine.

Serija sadrži par spisa prepiske između Općine Orebić te Sokolskog društva, Jadranske straže i Lovačkog društva „Vižanjica“ iz Orebića.

3.2. *Plan sređivanja* Dokumenti su poredani kronološkim redom unutar podserija.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
10.1.	Statistika društava	1923.	kut. br. 16
10.2.	Hrvatska sloga u Orebiću	1921./1929.	kut. br. 16
10.3.	Prepiska s ostalim kulturnim društvima	1921./1935.	kut. br. 16

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/11
<i>1.2. Naslov</i>	Zdravstvo i socijala
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1919./1940.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	0,6 kutije, 0,06 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>U podseriji Zdravstvo možemo pratiti razne aspekte kojim se tadašnja općina bavila u vezi sa zdravstvenim pitanjima njezinih stanovnika. Imala je u službi općinskog liječnika dr. Antu Kovačevića za kojeg se veže par dokumenata. Primala je i slala dopise o pojavama raznih zaraznih bolesti, upute o prevenciji te statističke podatke. Sačuvani su i popisi za cijepljenje iz dvadesetih i tridesetih godina 20. st., koji nam osim zdravstvenih mogu pružiti i osnovne osobne informacije o pojedinim osobama. Posebnu podseriju sačinjava par bolničkih popratnica o bolesnicima koji su poslani u dubrovačku bolnicu na liječenje. Tu vidimo da su općine snosile troškove bolničkog liječenja. Manji broj dokumenata govori o slučajima psihičkih oboljenja i o zbrinjavanju takvih bolesnika. Izdvajaju su i dva sačuvana popisa pušača. Sačuvano je i ponešto mrtvačkih razglednica kojima su se općine informirale o smrti stanovnika – pripadnika.</p> <p>U podseriji Socijala otvara se cijeli spektar socijalnih problema i način na koji se općina Orebić nosila s njima, te iz njih možemo iščitati težinu tadašnjih vremena. U ovoj podseriji glavna tematika je opskrba s hranom pučanstva, koja je očito bila među prioritetima općine. Tada je očito bilo dosta siromaštva, pogotovo nakon I. svjetskog rata. U spisima možemo pratiti rad Odbora za ishranu stanovništva, djelovanje općinske Aprozivacije te razne ostale spise koji govore o opskrbi pučanstva s hranom. U jednom popisu siromaha možemo naći osobe koje su se vratile iz talijanskog zarobljeništva nakon završetka I. svjetskog rata. Dokumenti svjedoče o raznim akcijama koje su poduzimane u svrhu materijalne pomoći potrebitima. Par spisa govore o djelovanju Crvenog križa. U potporama nezaposlenim radnicima kao i iz naknada za bolničko liječenje, možemo vidjeti da ih je podmirivala općina ako liječene osobe</p>

nisu bile sposobne platiti. Pojedini dokumenti pružaju informacije o brizi o invalidima, umirovljenicima, djeci i dobrovoljcima u srpskoj vojsci za vrijeme I. svjetskog rata. Odbor za potpore je prikupljao molbe i davao rješenja o pripomoći siromašnim obiteljima čiji bi član (hranitelj) bio na odsluženju vojnog roka.

3.2. Plan sređivanja

Spisi su podijeljeni tematski, a zatim su u podcjelinama poredani po kronološkom redu.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
11.1.	Zdravstvo	1919./1940.	kut. br. 16
11.1.1.	Općenito	1921./1940.	
11.1.2.	Općinski liječnik	1920./1933.	
11.1.3.	Zdravstvena statistika	1925./1937.	
11.1.4.	Iskazi zaraznih bolesti	1919./1930.	
11.1.5.	Cijepljenje	1921./1933.	
11.1.6.	Bolesnici	1921./1940.	
11.1.7.	Umobolni	1921./1932.	
11.1.8.	Spiskovi pušača	?	
11.1.9.	Mrtvačke razglednice	1920./1940.	
11.2.	Socijala	1919./1940.	Kut.br. 17
11.2.1.	Odbor za ishranu pučanstva	1919./1935.	
11.2.2.	Aprovizacija	1919./1940.	
11.2.3.	Popisi siromašnih, nesposobnih za rad i ostalih uzdržavanih osoba	1919./1933.	
11.2.4.	Materijalna pomoć siromašnim i potrebitima	1922./1940.	
11.2.5.	Crveni križ	1924./1930.	
11.2.6.	Javna dobrotvornost	1930.	
11.2.7.	Potpore nezaposlenim radnicima	1920./1937.	
11.2.8.	Javni radovi	?	

11.2.9.	Naknade bolničkih troškova	1923./1940	
11.2.10.	Invalidi	1920./1932.	
11.2.11.	Briga o starijim osobama	1932./1938.	
11.2.12.	Briga o djeci	1920./1929.	
11.2.13.	Ratni dobrovoljci	1922.	
11.2.14.	Odbor za potpore	1939./1940.	
11.2.15.	Opskrba hranom	1919./1940.	

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/12
<i>1.2. Naslov</i>	Turizam
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1923.-1941.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serija
<i>1.5. Količina zapisa</i>	1,2 kutije, 0,12 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Serija Turizam dobro prati tadašnje prilike vezane uz djelatnost turizma u općini Orebić, jer baš se ta privredna grana nakon prekida zbog Prvog svjetskog rata nastavlja jače razvijati (od 1923. godine) i postajati ponajvažnijom gospodarskom granom Orebića (što je i danas).</p> <p>Posebnu podseriju sačinjavaju dokumenti Općinskog turističkog odbora iz kraja tridesetih i početka četrdesetih godina prošlog stoljeća, gdje se u jednom spominje promjena uprave odbora. Nadalje, u jednom dopisu iz 1929. upućen Savezu za unaprjeđenje turizma iz Dubrovnika možemo saznati broj i nacionalnost turista u Orebiću za 1928. i 1929. U dopisu općinskom upraviteljstvu iz 1933. godine imamo informacije o „Društvu za proljepšanje i unapređenje mjesta u Orebiću“ i novoosnovanom „Društvu za promet stranaca u Kučištu“.</p> <p>Sačuvano je i par spisa koje pružaju informaciju o hotelima, mogućnosti smještaja, turističkim propagandnim materijalima i mjerama koje bi značajno pomogle razvitku turizma u općini.</p> <p>Posebna podserija sadrži nekolicinu dokumenata koji su korespondencija sa poreskom upravom i s dubrovačkim turističkim savezom u kojem možemo dobiti saznanja o broju i nacionalnosti turista, gdje su odsjeli i o broju noćenja.</p> <p>Par dokumenata je vezano uz komunikaciju sa raznim turističkim grupama iz npr. Beograda, Praga i Beča te sa pojedinačnim turistima.</p> <p>Također, imamo i dokumente koji govore detaljnije o ugostiteljstvu te iz njih možemo dobiti podatke o hotelima i njihovim vlasnicima, gostionicama i pojedincima koji su se bavili privatnim iznajmljivanjem.</p> <p>Fragmentarno sačuvani dokumenti govore o plaži Trstenica, jedan dopis korčulanske lučke kapetanije spominje pojavu morskog psa i upozorenja za kupaće iz 1935. godine.</p>

Najveća podserija obuhvaća prijave i odjave turista. Te prijavnice i odjavnice nam daju savršen uvid u turiste koji su posjećivali općinu. U njima možemo naći podatke o njihovom zanimanju, državljanstvu, vjeroispovijesti i bračnom stanju, te gdje su odsjeli i koliko dugo.

3.2. Plan sređivanja

Serija je sređena tematski, a potom kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
12.1.	Općinski turistički odbor	1938./1940.	kut. br. 17
12.2.	Turistička statistika	1929./1939.	kut. br. 17
12.2.1.	Posjeta turista	1929./1939.	
12.3.	Prepiska s turistima i turističkim grupama	1923./1935.	kut. br. 17
12.4.	Ugostiteljstvo	1927./1939.	kut. br. 17
12.5.	Kupalište	1927./1935.	kut. br. 17
12.6.	Uređenje mjesta - čistoća	1929./1934.	kut. br. 17
12.7.	Prijava – odjava turista	1930./1941.	kut. br. 18
12.8.	Razno	1929./1934.	kut. br. 18

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/13
<i>1.2. Naslov</i>	Financije
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1919.-1941.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	9 kutija, 9,0 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Serijski sadrži veliki broj dokumenata iz kojeg možemo pratiti financijsko funkcioniranje jedne međuratne općine.</p> <p>U podseriji Budžet su sačuvani predračuni. Dosta ih je oštećeno i nisu sačuvani u potpunosti. U njima se može pratiti planirane prihode i rashode općine. U podseriji možemo naći i sačuvanu glavnu knjigu općine Orebić za budžetsku 1935./1936. godinu, u kojoj se možemo pobliže saznati o financijskom planiranju općine.</p> <p>U podserijama Prihodi i Rashodi detaljnije se vidi novčani rad općine Orebić. Tako vidimo da se općina financirala od ubiranja poreza (općinski prirez, razne takse: paušal za vodu, otkupi osobnog rada...). Također, općina je svoj budžet punila ubiranjem najma za zgrade i stanove što svjedoče razne potvrde i priznanice. Općina je imala i svoja potraživanja, kako prema pojedincima, tako i prema drugim općinama i vojnim komandama radi raznih dugovanja ili odrađenih usluga.</p> <p>Protunamirnice, predajne liste i uplatnice svjedoče o potvrdi primitka novca u općinsku blagajnu od raznih taksa (takse za klanje stoke, takse na držanje pasa, taksa za uvoz robe, takse za ribarnicu itd.), kućarina, paušala itd.</p> <p>U podseriji Rashodi, nalazimo razne račune, troškove i obračune gdje možemo vidjeti što je općina kupovala (od vina, salame, kruha, pola kilograma čavala, raznih uredskih materijala pa do troškova uređenja i rasvjete mjesta radi praznika).</p> <p>Priznanice nam svjedoče izdatke iz općinske blagajne radi isplate plaća, putnih troškova i raznih potraživanja od pojedinaca prema općini radi poslova obavljenih za nju tipa popravci, čišćenja. Likvidacijama se potvrđuje ispravan izdatak iz općinske blagajne. Namirnice također</p>

potvrđuju primitak novca za pojedince iz općinske blagajne radi raznih obavljenih poslova. Po obimu najviše ima sačuvanih naredbi za isplatu iz kojih se najbolje očitavaju općinski izdatci poput plaća za općinske dužnosnike (pisara, tajnika, stražara, liječnika, primalji, lugara, itd.), plaće za seoske glavare, isplate putnih troškova, naknade za siromašne i razne troškove.

U poslovanju sa štedionicama, najviše imamo korespondenciju sa „Hrvatskom pučkom štedionicom u Orebićima“ (kasnije mijenja ime u „Pelješka štedionica“). Uglavnom je riječ o podizanju i vraćanju zajma.

U Imovini imamo par dokumenata koji govore koje su općinske zgrade dane u zakup, par spisa govori o osiguranju pojedinih zgrada, a i imamo jedan ugovor između općine i gospodina Balda Mimbellija o prijenosu vlasništva na općinu zgrade i zemljišta.

Podserija Porez donosi poblizi uvid u općinsko ubiranje poreza te što su sve oporezivali. Tako nalazimo dokumente o općinskom ubiranju takse na održavanje plesa u privatnim kućama (tj. oporezivala se svaka javna predstava, zabava, ples i kino), također postojala je taksa na pse. Vlasnici pasa su plaćali godišnji porez. Općina je oporezivala svaki uvoz, izvoz, prodaju ribe i zeleni, klanje stoke, te takse za davanje raznih potvrda izuzev potvrde o siromaštvu.

Općina se bunila na porez zvan dohodarina koji je bilo teško plaćati radi sve većeg osiromašenja i malih plaća. Kasnije se pojavio porez za strance koji su boravili u općini. Uveden je i porez za gradnju i dogradnju, na držanje kola, taksa na izdavanje stočnih pasoša. Možemo naći dokumente o veličini poreza međuopćinskih uvoza vina, alkoholnih i bezalkoholnih pića.

Imamo sačuvano par poreskih opomena, kao i veći broj potvrda o plaćanju skupnog poreza na poslovni promet vezan uz trgovinu stokom. Sačuvan je i veći broj potvrda o primljenoj obavijesti za plaćanje vojnice. Iz službeničkog poreza pruža nam se uvid o općinskim zaposlenicima, tko su bili, čime su se bavili i koliko su poreza plaćali.

Imamo fragmentarno sačuvane popise raznih poreskih dužnika, pa čak i par dokumenata o izvršenoj ovrsi.

3.2. Plan sređivanja

Kronološkim redom.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
13.1.	Financije općenito	1919./1940.	kut. br. 19
13.1.1.	Brzozjavi	1919./1940.	
13.2.	Budžet	1919./1940.	kut. br. 19
13.3.	Prihodi	1919./1941.	kut. br. 20-21
13.3.1.	Prihodi od poreza	1922./1940.	
13.3.2.	Prihodi od kućarina	1931./1941.	
13.3.3.	Potraživanja	1920./1939.	
13.3.4.	Protu-namirnice	1921./1934.	
13.3.5.	Uplatnice	1930./1938.	
13.3.6.	Predajne liste	1937./1941.	
13.3.7.	Blok za pobiranje općinskih prihoda iz 1934.	1934.	
13.3.8.	Razno	1923.	
13.4.	Rashodi	1919./1940.	kut. br. 22-25
13.4.1.	Računi	1919./1940.	
13.4.2.	Troškovi	1920./1937.	
13.4.3.	Likvidacije	1919./1940.	
13.4.4.	Priznanice	1920./1940	
13.4.5.	Naredbe za isplatu	1936./1940.	
13.4.6.	Namirnice	1919./1940.	
13.5.	Poslovanje sa štedionicama	1920./1939.	kut. br. 25
13.6.	Imovina	1922./1937.	kut. br. 25
13.7.	Porez	1920./1940.	kut. br. 26-27
13.7.1.	Općenito	1920./1940.	
13.7.2.	Poreske opomene	1932.	
13.7.3.	Potvrde o plaćenom skupnom porezu	1931./1941.	
13.7.4.	Potvrda za primljenom obavješten o plaćanju vojnice	1930./1937.	
13.7.5.	Službenički porez	1920./1940.	
13.7.6.	Razni poreski popisi	1920./1940.	

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 123/14
<i>1.2. Naslov</i>	Vojna referada
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1919.-1941.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serija
<i>1.5. Količina zapisa</i>	4 kutije, 0,4 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	<p>Serija sadrži spise vezane uz rad Vojne referade u Orebiću. Sadržani su dokumenti sa oznakom „voj.“ te se uglavnom tiču dopisa između Komande Mostarskog vojnog okruga i vojnog odjeljenja općine Orebić. U dopisima je glavna tema regrutacija vojnih obveznika iz općine Orebić, o uvjetima i vršenju grupne regrutacije ili pojedinačnog upućivanja ka Komandi u Mostar.</p> <p>Proces regrutacije možemo pobliže pratiti kroz pozive i reverse.</p> <p>Iz par sačuvanih molbi Komandi iščitava se teška ekonomska situacija jer se moli da se pojedinci raznije puste s odsluživanja roka radi poljoprivrednih radova i slično. Sačuvan je i jedan vojni protokol iz 1929. godine za općinu Orebić.</p> <p>Serija sadržava i dopise mostarske vojne oblasti. Uglavnom su to tehničke upute raznim komisijama.</p> <p>Sačuvani su i dokumenti koji nemaju oznaku „voj.“, ali su usko vezani za vojna pitanja, u većini slučajeva za regrutaciju.</p> <p>U seriji se nalaze još i razni vojni dokumenti poput pomorske karte, vojničkih isprava, vojnih oglasa, objave itd.</p> <p>U seriji se nalazi i veći broj popisa i spiskova, a zanimljiva su obiteljska stanja i svećenikov popis mladića.</p>
<i>3.2. Plan sređivanja</i>	<p>Dio spisa je sređen po tekućem broju koji se nalazi iza oznake „voj.“ Ostatak spisa, popisa i spiskova je poredan kronološkim redom.</p>

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
14.1.	Vojni spisi po tekućem broju	1923./1941.	kut. br. 28
14.2.	Regrutacija	1922./1941.	kut. br. 29
14.2.1.	Pozivi i reversi	1922./1941.	
14.2.2.	Molbe vojnoj komandi	1925./1941.	
14.3.	Vojni protokol za 1929.	1929.	kut. br. 30
14.4.	Prepiska	1919./1941.	kut. br. 30
14.4.1.	Spisi mostarske vojne oblasti	1919./1941.	
14.4.2.	Razni vojni dokumenti	1926./1941.	
14.5.	Vojni popisi i spiskovi	1919./1941.	kut. br. 31
14.5.1.	Svećenikov popis mladića za župe Orebić i Viganj	1919./1928.	
14.5.2.	Obiteljska stanja u župama Orebić i Viganj	1920./1928.	
14.5.3.	Spiskovi davaoca stoke za vojsku	1933./1935.	
14.5.4.	Izvešća o rasporedu	1935./1941.	
14.5.5.	Popis bivših vojnika i oficira austro-ugarske monarhije	1924.	
14.5.6.	Razni popisi	1924./1941.	

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 123/15**

1.2. *Naslov* **Razno**

1.3. *Vrijeme nastanka
građiva* 1922./1939.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 2 kutije, 0,2 d/m

3.1. *Sadržaj* Sačuvano je par dokumenata o sudskim sporovima, zanimljiv je onaj iz 1937. u kojem krojač iz Korčule Josip Podbevšek tuži činovnika općine Orebić Miljenka Danesa i njegovog jamca Nikšu Tunjicu, radi neplaćenog a preuzetog odjela, te traži određenu svotu novca od njih.

Sačuvani su razni neispunjeni formulari, potvrde, prijave, spiskovi, tablice itd. Sačuvano je i par reklamnih dopisa. Serija ima dosta nepunih ili oštećenih popisa i spiskova koji se nisu mogli sortirati u druge serije. U seriji ima ponajviše fragmentiranih i uništenih dokumenata.

3.2. *Plan sređivanja* Sudski sporovi su sređeni prema kronološkom redu. Ostatak materijala je sređen tek donekle kronološki radi teškog preciznog utvrđivanja vremenskog nastanka.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
15.1.	Razni dokumenti	1937.	kut.br. 32
15.2..	Sudski sporovi	1922./1939.	kut. br. 33
15.3.	Razni spiskovi i popisi	?	kut. br. 33

POPIS TEHNIČKIH JEDINICA

<i>Broj kutije / svežnja</i>	<i>Pregled sadržaja</i>
Kutija 1.	1. Rad središnjih tijela, 2. Seoska samouprava
Kutija 2.	3.1. Povjerljivi spisi
Kutija 3.	3.2. Upisnici općih spisa i pomoćne uredske knjige
Kutija 4.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1918.-1920.)
Kutija 5.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1921.-1922.)
Kutija 6.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1923.-1926.)
Kutija 7.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1927.-1928.)
Kutija 8.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1929.)
Kutija 9.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1930.-1931.)
Kutija 10.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1932.-1935.)
Kutija 11.	3.3. Opći spisi po tekućem broju (1936.-1941.)
Kutija 12.	3.4. Uvjerenja i potvrde, 3.5. Izjave građana
Kutija 13.	3.6. Izbori, 3.7. Stanovništvo, 3.8. Spisi bez tekućeg broja i brzojavi
Kutija 14.	4. Komunalni red i infrastruktura, 5. Građevinarstvo, 6. Javni red, 7. Gospodarstvo (7.1. Poljoprivreda – 7.7. Opća gospodarska statistika)
Kutija 15.	7.8. Stočarstvo
Kutija 16.	8. Poljarska i lugarska služba, 9. Školstvo, 10. Kultura, 11. Zdravstvo, socijala (11.1. Zdravstvo)
Kutija 17.	11.2. Socijala, 12. Turizam (12.1. Općinski turistički odbor – 13.6. uređenje mjesta, čistoća)
Kutija 18.	12. Turizam (12.7. Prijava/odjava turista – 12.8. Razno)
Kutija 19.	13. Financije (13.1. Financije općenito – 13.2. Budžet)
Kutija 20.	13.3. Prihodi (13.3.1. Prihodi od poreza – 13.3.4. Protu-namirnice)
Kutija 21.	13. 3. Prihodi (13.3.5. Uplatnice – 13.3.8. Isplatna lista iz 1923.)
Kutija 22.	13.4. Rashodi (13.4.1. Računi – 13.4.4. Priznanice)
Kutija 23.	13.4. Rashodi (13.4.5. Naredbe za isplatu iz 1936./1937.)

Kutija 24.	13.4. Rashodi (13.4.5. Naredbe za isplatu iz 1939./1940.)
Kutija 25.	13.4. Rashodi (13.4.6. Namirnice), 13.5. Poslovanje sa štedionicama, 13.6. Imovina
Kutija 26.	13.7. Porez (13.7.1. Porez općenito - 13.7.2. Poreske opomene)
Kutija 27.	13.7. Porez (13.7.3. Potvrde o plaćenom skupnom porezu - 13.7.6. Razni poreski propisi)
Kutija 28.	14.1. Vojni spisi po tekućem broju
Kutija 29.	14.2. Rekrutacija
Kutija 30.	14.3. Vojni protokol za 1929. - 14.4. Spisi vojne tematike
Kutija 31.	14.5. Vojni popisi i spiskovi
Kutija 32.	15.1. Razni dokumenti
Kutija 33.	15.2. Sudski sporovi, 15.3. Razni spiskovi i popisi

KAZALO IMENA

Berčić Pavo, drvodjelac iz Metkovića 17
Bielčić Ivo, kapetan i načelnik općine Orebić 13
Bogić (?), kapetan i predsjednik odbora Orebić 13
Danes Milenko, zapisničar i činovnik općine Orebić 13, 38
Dinić Petar 13
Frasanović Stjepan, zapisničar 13
Jerko Marko I., načelnik općine Orebić 13, 20
Kolin Marcel 20
Kosović Mato, pekar 22
Kosović Šime, načelnik općine Orebić 13
Kovačević dr. Ante, općinski liječnik 28
Marčić Viktor 20
Mimbelli Baldo 34
Podbevšek Josip, krojač iz Korčule 38
Šeparović Buda Marko, šegrt iz Blata 26
Štuk Ivo, kapetan i načelnik općine Orebić 13
Tunjica Nikša, zapisničar 13, 38
Vranjković Marko, pekar 22
Zec Josip, predstavnik sreza Korčula 13
Žuvela Bakulić Jerko, postolar 26
Župa (Sgiuppa) Mato, načelnik općine Orebić 13

KAZALO GEOGRAFSKIH POJMOVA

Austro – Ugarska Monarhija 4, 17
Banovina Hrvatska 4
Beč 31
Beograd 31
Blato 26
Cetinje 4
Dubrovnik 4, 6, 7, 17, 31
Korčula 4, 6, 13, 16-17, 31, 38
Kraljevina Jugoslavija 4
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca 4
Krk 20
Kučište 4, 13, 14, 20, 31
Lovište 4, 14
Metković 4, 6, 16-17
Mostar 16, 36
Nakovan 4, 13, 14
Prag 31
Podgorje 4, 15
Sjedinjene Američke Države 8, 16
Split 16
Stankovići 4, 13, 25
Studenac, izvor (Orebić) 20
Trstenica, plaža 31
Viganj 4, 8, 14
Zetska banovina 4